

OFFENSIV

MARXISTISK TIDNING
FÖR ARBETARRÖRELSEN

3:50

Nr 67 (7/80) 6/6 - 20/8

FORTSATT KAMP LÖNTAGARNA KAN FÄLLA REGERINGEN

Vad löntagarna tillkämpade sig i storkonflikten, är borgarregeringen redan på god väg att ta tillbaka med den andra handen.

Knappt hade bläcket torkat under avtalet förrän Bohman började mäsja om att nya hål i svängremmen skulle borras upp. De direkta nedskärningarna i offentliga utgifter på 7 miljarder om året som tidigare annonserats, måste nu bli ännu större, 9-10 miljarder, löd det.

Och nu handlar det inte om teater, som i »avtalsmatchens» slutskede. Nu väntar hårda slag mot den sociala tryggheten. Det kommer att betyda försämringar i sjukförsäkringen, av pensionerna, av statsbidragen till bostäder, livsmedel, kollektivtrafik m.m. Personaltätheten i sjukvård och barnomsorg hotas. Gamla sjukhus ska läggas ner i snabbare takt och utbyggnaden av nya skjuts på framtiden. Det kommunala byggandet - av skolor, simhallar, sporthallar o.s.v. - kommer att strypas hårt. Redan nu slår fattiga kommuner larm om att de inte kommer att klara av att bygga de nya skolor de behöver.

Ovanpå detta lär taxor och avgifter för kommunal service fortsätta att stiga.

Reformstopp, social nedrust-

Hamnarbetare i Helsingborg forslas bort av polisen.

Foto:Bo Hansson

POLIS MOT ARBETARNA!

Så börjar alltså 30-talsfasorna återupplivas. Polisen används mot strejkande arbetare. Tidigare har vi sett aktioner mot hyresstreckande studenter eller ungdomar som ockuperat rivningsfastigheter. Av polisledningarna har dessa aktioner setts som en träning inför framtida uppgifter.

Vilka uppgifter? Att krossa strejker, fabriksockupationer och övriga arbetaraktioner! Ytterst förbereds polisen inför uppgiften att

skydda »samhället» mot fackföreningsrörelsen. Därför måste arbetarrörelsen direkt reagera mot polisens agerande mot hamnarbetarna: Polisen ska hålla tassarna borta från arbetar-

kampen!

Se också ledaren sid 2.

Mer om hamnkonflikten sid 4 - 5.

ning och sänkta reallöner. Detta kommer att bli 80-talets tonart - om kapitalet och dess regering får sitta i orubbat bo.

Som påbröd till nedskärningarna kommer nu borgarnas »ungdomsproposition». Beredkapsarbeten för ungdomar under 18 år avskaffas, ungdomen hänvisas till att arbeta som nådehjon i företagsutbildningar för 233 kr/månad och ungdomsarbetslösheten göms nötdorftigt undan i gymnasieskolorna, som får allt snålare bidrag.

Hand i hand med denna arbetarfientliga politik låter man miljarderna rulla ner i fickorna på företag, spekulanter och höginkomsttagare. Arbetsgivaravgiften

Av Abbe Copeland
(SSU Partille, Göteborg)

har avskaffats, skattepaketet efter skattepaketet har gynnat de välbärgade och samtidigt ser man mellan fingrarna på investeringsstrejk, valutaflykt, skatteiffel och 30%-iga höjningar av aktieutdelningarna.

Nu är det hög tid att sätta punkt och slut! Borgarministären är en levande förolämpning mot arbetarna och deras familjer, mot ungdomen, mot de svaga och utsatta i samhället.

Låt kraftiga protester bli svaret på borgarnas hot! Låt varje försök som Bohman gör att angripa den sociala välfärden studsas tillbaka i form av protestaktioner, möten och demonstrationer! Vad löntagarna bittert fått kämpa och slita för, ska inte Nicolin och hans nickedockor få ta ifrån oss!

Borgarregeringen sitter inte säkert i sadeln. Den har hittills

inte vågat genomföra sina planerade, chockartade nedskärningar på det sociala området. De folkpartistiska avhoppen och nederlaget för regeringen i varvsfrågan visar hur svag och handlingsförlamad man är när de stora avgörandena ska tas.

Om arbetarrörelsens ledning menar allvar i sin dom över borgarregeringen får den inte, som Olof Palme verkar vara inne på, begrava tanken på ett nyval. I stället måste rörelsen förberedas för att redan till hösten gå till offensiv. Rörelsens olika höstupptakter - »Arbetarrörelsens dag», »LO-dagen» och liknande arrangemang - måste bli ett avstamp för att mobilisera löntagarna till en kraftfull motoffensiv, mot borgarpolitiken, för ett nyval.

Storkonflikten visade vilken enorm styrka löntagarnas organisationer har om de agerar tillsammans. Höstupptakterna måste därför bli en förberedelse för att samla hela arbetarrörelsen - inte minst fackföreningarna - till en gemensam kampdag över hela landet. Det skulle kunna bli en magnifik protest mot regeringens nedskärningsplaner, men också en varning till arbetsgivarna inför de lokala förhandlingarna och kommande avtalsrörelse. En sådan protestdag skulle kunna splittra regeringen och tvinga den att avgå. Löntagarna inte bara kan - de bör fälla regeringen.

- Fortsatt kamp - fäll regeringen!
- Nationell kampdag mot borgarpolitiken!
- Socialdemokratin till makten på ett socialistiskt program!

USA mot nytt 30-tal

Hamnarbetareförbundet bildades 1972: - Till skillnad från LO-förbunden, som är oerhört centraliserade vill vi att Hamn ska styras både av och för arbetarna, säger Karl-Axel Kandevis i intervjun för Offensiv.

(Bilden här och den på nästa sida från Göteborgs hamn publicerar vi med tack till Hamn)

HAMN -

Intervjun nedan med K-A Kandevis gjordes den 7 maj av Kent Bäckström, SSU Partille, och Lasse Nilsson, Bergsjöns soc dem förening.

- Först nu, åtta år efter det att Hamnarbetareförbundet bildades, har vi fått grepp över organisationen, och även blivit respekterade. Detta säger Karl-Axel Kandevis, ordförande i avd 4 i Göteborg, till OFFENSIV och fortsätter: - Nu vet stuveriarbetsgivarna att finns det ex inget godkänt arbetarskydd, blir fartyget varken lastat eller lossat, Det är det enda språk arbetsgivaren förstår.

- Vägen hit har varit lång och svår. Vi har blivit utsatta för förföljelser, diffusa avskedanden och provokationer från stuveriet de senaste åren. Här har även Transport spelat ett fullt spel tillsammans med stuveriet. Men trenden bröts, kan man säga, efter en dom i arbetsdomstolen

1977. Stuveriet försökte avskeda Gerhard Malmgren - facklig förgrundsfigur i Hamn - men misslyckades.

- Bland Göteborgs hamnarbetare organiserar vi över 800 medan Transport enbart har 150. De nya som börjar i hamnen - många med ett förflutet i ett LO-förbund - går nästan uteslutande till oss. Det är ett gott betyg för vår del. En annan orsak är att Transport har ett väldigt dåligt namn i Göteborg.

- Vi har inget kollektivavtal. Men vad innebär det att ha ett avtal? Den fackliga organisationen erkänns av arbetsgivaren, får förhandlingsrätt, blir alltså etablerad och kan utnyttja detta faktum propagandistiskt. Vi slogs länge för just denna rätt - att få teckna kollektivavtal. Idag när vi i praktiken har kämpat till denna rätt, har vi gått ännu längre och kan med vår fackliga styrka i ryggen säga: skall vi ha ett avtal? Vill vi ha ett avtal? För ett avtal innebär att du måste följa det, du blir ifråntagen din stridsrätt. Du har inte längre möjligheten att sätta emot en redare eller övrig arbetsgivare som uppför sig olämligt.

- Ta t ex domen i AD nyligen, som gav arbetsgivaren rätt att dra av på lönen, när ett skyddsombud stoppade ett farligt arbete. Med ett pennstreck ströks arbetarskyddslagen! Nu har vi sagt: skulle stuveriet dra någon lön vid stoppat arbete, sätter vi fartyget direkt i blockad. Vi ska därmed undan benen på AD:s dom men vi kan göra detta därför att vi står utanför. Andra rättigheter får arbetaren genom sitt enskilda anställningsavtal, såsom försäkringar, pension och anställningstrygghet genom lagar.

- Vi har haft medlemmar med olika politiska åsikter i förtroendeställning. I ledningen för det nystartade Hamnarbetareförbundet var majoriteten socialdemokrater. Men i propagandan mot oss har vi ofta kallats "kommunister".

- Till skillnad från LO-förbunden som är oerhört centraliserade, vill vi att Hamn ska styras både av och för medlemmarna. Vi har medlemsmörstningar i viktiga frågor - alltid innan löneavtal godkänns. Ombudsmännen väljs också av medlemmarna på en mandattid av ett år.

- Alla förtroendemän ska ha samma lön som medlemmarna. En viss automatisk sovring görs då bland de personer som ställer upp i val till förtroendeposter.

Hamn står utanför LO idag. Hur ser du på framtiden?

- Fackföreningsrörelsen har varit oerhört avsmädd. Vad vi kan se idag är friskhetstecken: krav om avtalsomröstning, diskussion om ekonomisk demokrati och inte minst att LO-ledningen har tvingats ut i aktiv strid mot SAF.

Den borgerliga regeringen måste bort om arbetarnas livsvillkor skall förbättras. Men vad är alternativet?

- Det kommer att ta lång tid för socialdemokratin att komma tillbaka om inte en förnyelse sker även här. LO:s agerande på arbetsplatserna slår ju direkt mot stödet till partiet. För att det rätta medvetandet ska skapas i partiet måste fler medlemmar värvas från golvet. Kort sagt: Socialdemokraterna måste åter bli socialdemokrater!

18 400 av 38 000 tekojobb försvinner till 1984. Bara mellan 1980 och -81 ska 1000 jobb bort. Så ser kapitalismens planer för den svenska tekoindustrins framtid ut.

Den svenska tekoindustrin är en av de branscher som drabbats hårdast av den ekonomiska krisen. Statens industriverk (SIND) har under 1979 och 1980 kommit ut med rapporter och framtidsprognoser om tekoindustrin. Slutsatsen av dessa är att den svenska textilindustrin är för dålig för att ha en chans på världsmarknaden - alltså måste den avvecklas.

Men har då inte utredare och kapitalägare rätt i att tekoindustrin måste bort? Den är ju olönsam, hör bara: den svenska tekoexporten minskar, tekoindustriernas förädlingsvärde minskar, investeringarna minskar och i stort sett är det väl bara tekoimporten som ökar. Då är det väl bara att klappa igen fabriken och tacka för sig? Javisst, för kapitalisterna är det det enda raka. Men vad ligger egentligen bakom tekokrisen?

Höga eller låga löner?

Tekoindustrin har genom tiderna präglats av ett speciellt drag: den kräver förhållandevis lite kapital (som investeringar i dyra maskiner) men däremot mycket arbetskraft. Att tekoindustrin inte nämnvärt brytt sig om att satsa på "hög" teknik beror framför allt på att arbetskraften inom tekobranschen av tradition främst varit kvinnor (drygt 60 %), vilket här är synonymt med billig arbetskraft.

Det är också just här - hos arbetskraften - den springande orsaken till att man vill lägga ner tekoindustrin finns. Nämligen lönerna. Tekoarbetarna är de sämst betalda industriarbetarna i Sverige. Ändå anses de svenska textilarbetarna tjäna för mycket, åtminstone i förhållande till utländska arbetare.

Sveriges import av tekoprodukter kommer främst från Finland, Portugal, Hongkong och Sydkorea. Alla länderna kända för att ha låga "teko-löner".

Hongkong exempelvis är en "kapitalistisk oas" i Asien. För-

På fem år ska nästan 20 000 jobb försvinna i teko-industrin.

Lönerna uppges vara orsaken, men ändå är tekoarbetarna de sämst betalda industriarbetarna i Sverige! Det är istället kapitalägarna missnöje med vinsterna som ligger bakom.

Kapitalets planer för teko-industrin:

Jobben ska bort

tom företagsvänlig skattelagstiftning och valutabestämmelser, svag fackföreningsrörelse och hög arbetslöshet (alltihop fin jordmån för kapitalet), råder också helt omänskliga arbetsvillkor. Medelinkomsten är 20-30 kr/dag, arbetsdagen sträcker sig uppemot 10 timmar och arbetsveckan är ofta 7 dagar. Visst kan man fortsätta att påstå att den svenska tekoindustrin är olönsam. Men det kan ju vara bra att veta varför!

Självförsörjning en dröm

Med detta som grund kan det vara lätt att kräva, som en del miljöaktivister och vänsterorganisationer, att Sverige blir oberoende av utlandet (helt eller delvis). Då skulle man ju för det första få fler arbetstillfällen i Sverige, för det andra skulle man

inte längre hänsynslöst utnyttja arbetare i låglöneländer.

Men drömmen om självförsörjande är och förblir en dröm. Kapitalismens drivkraft är vinstmaximering. Inget lands gränser räcker till för att tillfredsställa detta. Ur kapitalistisk synvinkel är svensk tekoindustri olönsam och därför måste tekoproduktionen läggas där den är lönsam - alltså i låglöneländerna.

Dessutom skulle en ökning av tekoproduktionen i Sverige idag inte automatiskt innebära att antalet arbetstillfällen ökade i samma takt. Även inom tekoindustrin börjar allt produktivare maskiner skötas av allt färre arbetare, allt i lönsamhetens tecken.

Men kanske viktigast av allt är att självförsörjande och oberoende

de från utlandet inte kommer att innebära att arbetarna i låglöneländerna får det bättre. Där fortsätter ju den kapitalistiska utsugningen. Det viktiga är inte att bli oberoende av utlandet, det viktiga är att bli oberoende av kapitalismen. Att i motsats till kapitalismens vinstintresse ställa folkets behov och intressen, i motsats till en oplanerad kapitalistisk ekonomi ställa en planerad, socialistisk ekonomi, i motsats till monopolkapitalismens fåtalsvälde ställa löntagardemokrati och löntagarkontroll.

Stöd tekoarbetarnas kamp för sina jobb!
Internationell facklig kamp mot kapitalismens utsugning och förtryck!

Sara Wik

(SSU-Socialist, Älidhem, Umeå)

STREJKEN

Lennart Johnson
Foto: Rikard Erlandsson

När detta skrivs, den 5 juni, har Hamnarbetareförbundet varit ute i strid i över en månad.

Den 2 maj lockoutades Hamn när Transport gick ut i strejk. Efter LO-SAF-uppgörelsen fortsatte man sin strid.

— Läget är nu att man inte skyr några som helst medel att angripa oss - allt används, säger Lennart Johnson, ombudsman för Hamn i Stockholm, till Offensiv.

Konflikten gäller två saker, dels rätten till ett avtal i hamnarna, och dels löner. Många har reagerat på Hamns kraftiga lönekrav, på 10 kronor i timmen. Det har dock betonats av hamnarbetarna själva att det är ett bud för förhandlingar. Men arbetsgivarna har vägrat förhandla

Förlorade är

Siffran i budet är istället vad arbetarna i hamnen förlorat under de tre senaste årens reallönesänkningar. 1974 tjänade en medlem i Hamn 3 560 kronor i månaden i och en arbetsledare 4 200. 1979 var skillnaden betydligt större: 5 220 (31 kr/tim) respektive 6 725. Hamns krav på 10 kronor formulerades redan under hösten 1979.

— Kravet skrevs i vår tidning och diskuterades och förankrades bland medlemmarna. Vi var beredda på att det skulle bli en hård strid, säger Lennart Johnson.

70 % ökad lön!

Andra exempel att jämföra med är läkarna som fått ett lyft på 70 procent till 365 kronor i timmen. I Stockholm får en ny tillsatt hamndirektör 150 000 i årslön.

SAF och borgarregeringen har tagit Hamns lönekrav och stridsvilja som utgångspunkt för sina attacker. Alla löntagares stridsvilja, som ökat efter storkonflik-

”SAF skyr inga medel för att knäcka oss”

ten, ska attacker med Hamn som första målet. Därför måste strejken stödjas.

SAF reagerade tidigt genom sin jurist Erik Forstadius för att få med justitiedepartementet på polisingripanden mot arbetarna. Så har också skett i Västerås, Helsingborg, Norrtälje osv. Men i exempelvis Göteborg vägrade polischefen att ingripa på grund av att det rör sig om en arbetskonflikt. Han JO-anmälde omedelbart av arbetsgivarna. Det samma skedde med polischefen i Norrköping.

Allmänt åtal

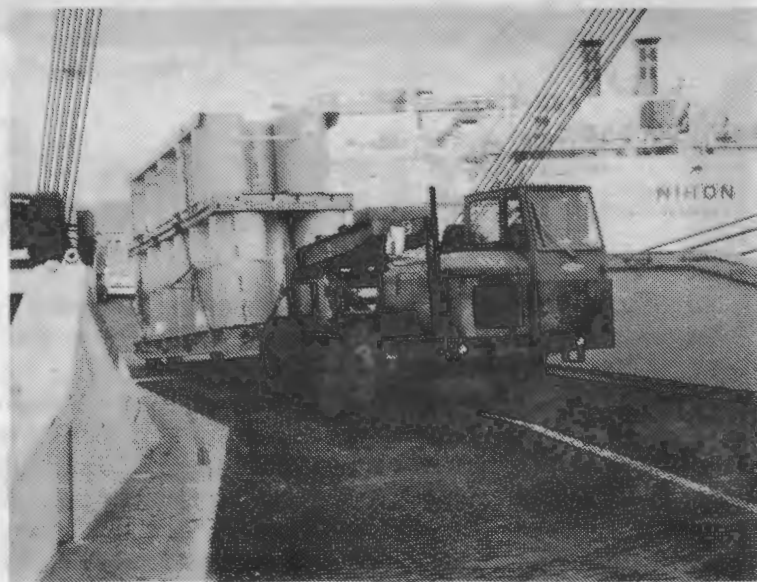
I Helsingborg har en del av hamnarbetarna dragits inför allmänt åtal efter kontakter från lokala rätten till riksåklagaren.

— I 10 års tid har vi krävt att hamnarna ska räknas som arbetsplatser - så att vi slipper bilar och

annat där våra medlemmar arbetar. Men då har vi fått svaret att hamnen är allmän plats. Nu åtalas hamnarbetare för att de vistas där som strejkvakter, säger Lennart Johnson.

Borgarpresen blev varm i kläderna vid hetsen mot LO i storkonflikten. Det märks tydligt nu i hamnstriden. Arbetarna anklagas för att industrin ”förlorar 4 miljarder i veckan”, för att få pengar från Moskva osv. Till och med socialdemokratiska tidningar har ställt upp i kören.

Men i själva verket är det ju arbetsgivarnas hårdnackade nej som leder till egna förluster - arbetsgivarnas eget system ligger bakom de ekonomiska problemen. Talet om ”kommunister” håller inte heller - majoriteten av hamnarbetarna är vanliga socialdemokratiska arbetare. Lennart Johnson gör själv ingen hemlighet av att han är med i Stockholms arbetarekommun.

De arbetande i hamnarna måste få rätt att teckna avtal - något som Hamn saknat sedan man utslöts ur Transport 1972.

— Allt detta är delar av ett försök att knäcka oss, medlemmarna får dra fruktansvärda lass. Vi är människor och inga robotar - vanliga killar kan knäckas av det här.

— I det här läget borde det finnas några som reser sig och försvarar oss. Många socialdemokratiska kommentarer i tidningarna är rena skandalen.

I Oskarshamn återgick 25 hamnarbetare den 5 juni till jobbet efter omröstning, 19-6. De var rädda att förlora jobben till andra hamnar och började också känna av strejken ekonomiskt.

— De har ett fruktansvärt tryck på sig. Stuveriet har hotat gubbarna i varje hamn att de kan avskedas efter strejken p g a att det skulle finnas för få arbetsuppgifter. I Oskarshamn var det nog den svagaste länken som brast, säger Lennart Johnson.

Hamnarbetarna måste nu vända alla sina krafter till resten av arbetarrörelsen för att bryta sin relativa förfäring. Varje socialdemokrat eller fackligt ansluten måste övertygas om att det är SAF som ligger bakom attacken på Hamn. Varje socialdemokrat

bör då känna det som en plikt att stödja arbetarna. Annars riskeras en förlust.

— Jag vet inte hur utgången blir. Men idag fortsätter vi strejken, säger Lennart Johnson.

De arbetande i hamnarna måste få rätten att teckna ett avtal - något som Hamn saknat sedan man utslöts ur Transport 1972. (sedan man vägrat verkställa beslut om storavdelningar).

Transports nya ledning bör nu bryta ”traditionerna” från Hasse Eriksson och bjuda in Hamn till förhandlingar. Målet måste vara att alla hamnarbetare ska tillhöra Transport. Men det får inte ske genom att SAF ska få knäcka Hamn. Istället bör hamnarbetarna få gå in i Transport och samtidigt få behålla sina avdelningar och organisationsformer.

Stöd hamnarbetarna! PG: 45 68 95 - 2. Stöduttalanden kan skickas till Södra Hamnvägen 42, 115 41 Stockholm.

Per-Åke Westerlund
(SSU Jordbro)

Hyresgäst-kongressen:

Nu krävs kamp för nya programmet

Det var som väntat ordförandeval som gav mest ekko från hyresgästernas kongress i Stockholms Folkets Hus i slutet av maj. Valet mellan politiska enägtsvillingar, både avlade och fostrade i avgående ledaren Erik Svenssons anda blev betydelsefullare än de bostadspolitiska diskussionerna. Meningslösa personstrider är inte vad hyresgästerna är betjänta av i ett 80-tal som hotar med ytterligare orimliga hyreshöjningar och skärpta klassklyftor i boendet.

I skuggan av Hallbergs och Anderstigs kamp (den senare vann) antog kongressen ett bostadspolitiskt program. De mest avancerade kraven går ut på att hyran för en tvårummare inte ska få kosta mer än 15 % av en industriarbetares bruttolön (ungefär

850 :-). Detta ska åstadkommas genom ett reallänssystem utan ränta. Banker och kreditinstitut ska alltså inte längre få göra vinster på vårt behov av en bostad.

Kring de här kraven råder enighet - den viktiga diskussionen gäller istället vad som bör göras inför de hotande hyreshöjningarna i 200-kronorsklassen i höst och hur programmet ska genomföras. Ett program som inte används i kamp och krav som det inte mobiliseras kring tas aldrig på allvar. På kongressen avlogs

nu kravet på att driva en kampanj kring det bostadspolitiska programmet.

Hyresgästernas Riksförbund må vara världens starkaste hyresgästorganisation, men ensamt och utan strid har förbundet inga möjligheter att få igenom sina långtgående krav. Hyresgästerna måste driva sitt program så att det antas och drivs av arbetarrörelsen. Om inte programmets krav knyts ihop med ett socialis-

tiskt program kommer det helt att betraktas som en orealistisk önskelista - allt under det att hyresgästernas situation blir allt hopplösare.

Som väntat kom det mesta av diskussionen om förhandlingar, organisation och stadgar att stå kring demokrati- och decentraliseringskrav. Hyresgästerna är ökänd för sin inflytelserika ombudsmannakår och en ledning med hårda nypor. Ett krav som stärker de lokala föreningarnas makt vid hyresförhandlingar som strandat antogs av kongressen, men i övrigt var det svart. Avdelningarna, som är förbundets basorganisation, får inte rätt till någon egen ekonomi. Avdelningarna måste t o m samråda med föreningen innan de gör uttalanden.

Inte heller det självklara kravet att förbundets VU ska omväljas varje kongress gick igenom. Nu fick ändå förbundsledningen acceptera en utredning (!) för att dämpa upp kritiken och den ny-

valda ledartrion lovade att ställa sina poster till förfogande nästa kongress. Men rent formellt är alltså förbundsordförande Anderstig tillsatt på livstid - eller åtminstone fram till sin pensionering.

Hyresfrågor kommer att bli viktigare och viktigare. Men om angreppen mot hyresstegringarna ska bli effektiva får det inte framstå som om allt är en fråga om att klämma åt villaägarna.

Ett billigare och rättvist boende kräver förstärkning av banker, energisektorn och byggmaterialindustrin, till en början. Så länge hyresgästerna rygger inför sådana krav kommer inte det bostadspolitiska programmet målsättningar att kunna genomföras.

Stig Westerdahl
(SSU Röda Lacket, Malmö)